

Niels Midjord úr Fuglafirði, sjeyti ár 13. juni

Niels býr millum Kirkjurygg og Ennið – beint oman fyri sildalverksmiðjuna, tætt við Kirkjurygsá. Hetta er hansara vakra barnaheim, sum hann býr í. Umhvørvið her á eystaru síðuni á Fuglafirði er broytt nógv. Tá ið Niels var smádrongur, var hetta øki stak væl úr hondum greitt úr natúrunnar hond. Fjórán var ein listaligur frumgróður av Enninum heim ímóti Pirinum. Havnamerkini løsu sítt kupiska faðir vár, tvey snøgg neyst stóðu sum tvíburðar við henda fjørulut. Høvda-húsin, og húsin hjá Hans David í Vík, tætt við tann vakra Bólstein, settu sín snøgga tilgróður saman við hinum fáu húsunum á Høvdanum. Tann steinsetta rættin niðri í fjøruni var ein minnisvarði frá farnum døgum. Tann fitti, snøggi steinurin, Malisker, sum vit seint gloyma, er eisini eitt vakurt minnismerki í huganum frá hesum døgum, har gjar og taratonglar tóku hendur um henda vakra stein.

Foreldur Niels vóru Niels Petur Midjord á Høvdanum og Margretha f. Jacobsen av Glyvrum. Niels Petur var tvær ferðir giftur. Fyrra konan æt Johanna. Hon doyri í barsil við Hannu, sum er gift við Oddbjørn Neshamar. Hon er uppkallað eftir mammu síni.

Systir Hannu, Gretha, tekur húsið upp á seg. Niels Petur giftist uppáftur við Grethu, og fáa tey eitt barn saman, og tað er Niels.

Niels er ein Guds vinur. Hann setur vøkur fótaspor í tilveruna við sinum fagra “Maliskeri”, har snøggir og lívsælir taratonglar í inn- og útsúgi kína hansara hugaverð, ið vit hava notið gott av í ár so mong.

Ja, mangan tyktu vit synd í teimum í okkara barnaárum, sum seint á kvøldi skuldu Norður á Høvda, eftir at vit um kvøldarnar t. d. um veturin og út á heystið, høvdu spælt á Vendiplássinum á Ovara Vegi á Bakkanum. Tað var so myrkt-leitt norðuri á Høvda – bæði glámlýsis mátturin og fjalla-skuggin setti seg undir eygna-hvarm og søgdu sína søgu, meðan hesi børn leitaðu sær at húsum.

Hálvsystkin Niels eru, Valdemar- 93 ár, Henny – 90 ár, Karla - 88 ár, Nelly- 86 ár, Judith 85 ár, Magda 76 ár og Hanna 75 ár.

Skúlin

Nielsa spælibróður vóru Kristjan hjá Mýrini og Andras hjá Bernhardi. Vit minnast mangt frá barnaárum. Tá ið Niels fór í skúla kom hann at sita úti við vindeygad í niðastu rekkju saman við Regini Bjarnastein. Framman fyri sótu Piddi hjá Dollanum og Alexandur – skaldið. Tað var langt at ganga hjá Nielsi heim í skúlan.

Vit minnast hann renna aftur og fram og gera nakrar sjálds-amar snaringar t. d. upp á ein Bakka á Kirkjuryggi við nógvari ferð. Jú hann hevur eisini gjørt nógvar vakrar snaringar í lívsins gongd í skaldakendum fríum lofti.

1966 fór Niels á studentar-skúla í Havnini og var vikarur í Elduvík eftir lokið students-prógv. 1970 fer hann niður á arkitektaskúla og var av landinum skotin í 8 ár. Hann las eisini til lærara um sama mundið. Tað var soleiðis, at hann gekk á læraraskúlanum, sum æt: Københavns Dag- og aftenseminarium, har hann á kvøldið las til lærara. Hann var burtur frá arkitektaútbúgvingini í 2 ár fyri at fáa læraraprógv ið upp á pláss. Hetta er stak sjáldsum mannagongd.

Niels hevur undirvíst á skúlanum á Trøðni, har hann hevur sett síni vøkru og yndisligu skapandi evni í ein mentanarligan bás í tónleiki - orkestur til morgunsangin og givið video- løg út við næmingum, sum hava verið víst í Sjónvarp Føroya. Hetta er stak vakurt og nørir um sálarkervið hjá næmingunum til tað góða.

Hann hevur í mong ár spælt við Fuglafjarðar hornorkestri og sungið bass í sangkórinum í

bygdini í mong, mong ár. Jú rík eru hansara skapandi evni.

Mentanarstevnan 1987

Lisa skipaði fyri eini mentanarstevnu í Fuglafirði 1987. Á hesi stevnu var ein sera vøkur kvøldseta, har fólk t. d. úr Fuglafirði løsu yrkingar upp, sum tey sjálvi høvdu skrivað. Nevnast kunnu Albert Róin, Obert Eliassen og Alexandur Kristjansen. Niels sang yrkingar av Gunnleif Thomsen, sum settu ein serligan dám á hesa kvøldsetu í einum fólksligum, bygdasligum stíli. Tað var á fyrsta sinni, at hesar skemtiligu yrkingar vórðu sungnar alment.

Yvirskotið av hesi mentanarstevnu varð latin til eitt felag, sum varð stovnað at savna pening til eitt mentanarhús í Fuglafirði. Gjört varð eitt teiti um heystið at savna limir til felagið. Millum hvørt leikbrotið, varð ein vísa av Gunnleifi Thomsen sungin. Til jóla hetta árið varð eitt kasettuband givið út við 13 vísu hjá Gunnleifi, ið bar heitið, Bingo. Árið 2009 kemur fløga út við 21 lögum har Niels syngur tey 13, sum komu út fyrru fer á kasettubandinum 1987 og komu 8 lög afturat, so tað blivu 21 lög tilsamans, har Hanus G er við í onkrum sangi og Maria í Beitinum syngur eisini við yndisrødd sínari.

Upptøkan fór fram í vikuskiftinum, meðan teitið var.

Sum sagt, býr Niels á Høvdanum og fløgan, sum kemur út 1994 ber heitið: Høvdaløg. Hesi lög og orð hevur Niels skrivað sjálvur. Jú, umhvørvið gevur íblástur til mangt og mikið. Eyguni leita niðan Kirkjugógv, Stiggj, Svarthamar, Eysturskarð og Borgina. Lórvíksfjall – hetta vakra altarið liggur við sunnara enda á Fuglafirði. Hesi altarskrýddu skap geva sanniliga íblástur til úrmælingin Niels.

Kungälv

1996-97 fór Niels á norðlenska fólkaháskúlan í Kungälv, sum liggur norðan fyr Gøteborg í Bohuslen í Svøríki. Skúlin hevði eina vísuþreyt. Nordvisan - til hetta fyrítaksemið, var ein skipan fyri seg. Sagt kann verða, at henda gongd kring Norðanlond hevur hildið hesum uppi. Niels upplivdi á hesum skúla, hvussu stóran týðning teksturin og siðvenjan hevur í tilknýti til hesa vøkru mannagongd, sum vit eisini uppliva tað her á landi t. d. á fløgum, sum Niels fór í holt við eftir at hava verið á Kungälv: Gomul lög úr Sjóvársókn. Hetta er sera sjáldsamt, har Niels og Petur Jacob syngja á einari fløgu : Símun Rasmussen, Strendur, sonur Berint Rasmussen, syngur á 2 fløgum.

Faðir vár er sálmarøðin hjá Mikkjál á Ryggi, sum er skrivað til 3 lög. Niels fór at vita, hvussu hesi lög vórðu sungin í ymiskum bygðum. Sungin inn á fløgu vórðu 14 ymisk lög.

Hetta er stak sjáldsamt. Ein frumgróður í okkara mentan. Á fløguni, ið kom út, syngur Eilin Hansen eisini við síni vøkru, ungu sopranrødd. Tað má verða spennandi hjá einari so ungari kvinnu at verða við í einari so vakrari mannagongd. Bara siga tað afturat, at lögini, ið verða sungin til Faðir vár sálmarøðina, eru tikin t. d. burtur úr trimum av teimum nótabókunum við føroyskum fólkalögum, sum Marianna Clausen teknaði upp og gav út á forlagnum Stiðanum Aðrar fløgur.

Hugsi, fyrsta fløgan kom í 1994 – Høvdaløg, sum Niels hevur skrivað og tónsett. Onnur fløgan: Niels og fleiri- kom út, meðan Niels var í Svøríki, har Linda Toftegaard, ein sera vøkur, dugnalig sopran syngur við. Niels hevur verið hugtikin av Leonard Cohen og hevur hann týtt fleiri av hansara yrkingum, sum komu út á fløgu í 2013, har Nicolina Midjord við síni vøkru, poetisku rødd tulkar hesi lög saman við Nielsi.

Sum ungur caballeiro 2007– Lylli og Niels tulka Evert Taube á føroyskum. Niels hevur týtt flestu yrkingarnar. Her eru 14 yrkingar við. Nr 7 hevur Gunnleif Thomsen týtt, nr. 9 hevur Alexandur Kristiansen

týtt. Her er góður ljómur í fløguni. Petur J. (Lylli), sáli, er góður sangari, og duga hann og Niels stak væl at fáa hesa gongd at rigga.

Tú skalt eiga Morgindagin. Lív Næs og Niels tulka Alf Prøysen. Her eru 10 yrkingar, sum Niels hevur týtt til føroyskt. Upptøkan er gjørd í Høvdahúsunum, tey gomlu húsin, sum standa beint oman fyri bókasavnið +i bygdini. Tað er ein vakurleiki í hesum sum bæði Niels og Lív taka um við røddum sínum til gleði og gagns fyri okkum øllum, sum lurta eftir hesari mannagongd við hesum stevi.”

Petter Dass

Niels er sjáldsamur í síni mannagongd, tá ið tað snýr seg um tað fólksliga í yrkingum og lögum, sum mynda henda litríka skaldskapin t. d. hjá Petter Dass. Hetta riggar stak væl, at ein maður á Høvdanum í Fuglafirði syngur hetta inn á fløgu. Tilfarið til hesa fløgu varð fyrireikað og brúkt á 500 ára hátíðarhaldinum fyri trúðótina 2017. Tað eru ikki nógvir sálmar av Petter Dass í teimum norðurlendsku sálmarbókunum. Í tí føroysku eru bara 3. - Nr. 1 Harra Guð títt dýra navn og æra, hevur Jákup Dahl týtt. - Nr:7 Um altíð hvør mín limur av sangi fyltur varð, hevur Mikkjál á Ryggi týtt og nr. 183 Mín Jesus havi eg hjá mær í breyði og víni, sum Axel Tórgarð hevur týtt. Tað er bara hetta lagið, sum er við á fløguni

Endi

Í fjør vóru Niels og Eilin á eini konsertferð í Noregi og sungu henda sjáldsama tekstin hjá Petter Dass føddur í 1647. Tey vóru í Bodø – Sherstad, Alstahaug, har Petter Dass var prestur - Trondhjem- Nidarosdomen og í Ålesund. Ein slík ferð ger ikki heimin minni. Hetta er eins og ein spegilsmynd av fløguni, sum Niels hevur givið út, og er hetta tær bíbilsku vísurnar, sum siga søgur úr Gamla Testamenti, og sínar katekismus sangir. Hann skrivaði ein drúgvan sang til hvønn lærusetningin í Luthers lítlu Katekismus, og hesar andligu vísurnar hava verið so mikið nógv nýttar her á landi, at tær hava fingið egin føroysk lög. Flytingar eru altíð í skaldskapi, tónleiki og í myndlist, sum er at undrast yvir. Hevði Petter Dass verið uppi á døgum og hoyrt um hesa ferð, hevði hann verið glaður. Vit kunnu frøast yvir hetta, og nú Niels fer um tey sjeyti ynskja vit honum hjartaliga til lukku við hesum degi og blíðan byr við allar tínar dyr.

Frits